

Verken een plekje uit de Zwinstreek

Boerenhol, Lapscheurse gat, malende molens, historische gebouwen,... Je komt wat tegen in de Zwinstreek. Maar vanwaar komen deze namen, voor wat dienen of dienden deze rare bouwsels. Ze leveren stuk voor stuk interessante verhalen en vertelsels op over de Zwinstreek. Meer dan een verkenning waard!

Naam: Stefan Coppoolse

Locatie: Grenspaal bij natuurgebied 'het Zwin'

Beschrijving (incl. foto's):

Deze eerste gietijzeren grenspaal is geplaatst 1869 en geeft de grens aan tussen Nederland en België.

In totaal staan er 388 grenspalen langs de Nederlands-Belgische grens. Nummer 1 staat in Vaals op het Drielandenpunt en de laatste staat in het Zwin in Zeeuws-Vlaanderen. Dit kwam zo nauw omdat een exacte grensbepaling geruzie tussen landen voorkomt.

De onderstaande grenspaal is dus de laatste van de 388 grenspalen.

De grenspalen werden vervaardigd van gietijzer, met een totale lengte van 267 centimeter, waarvan 187 centimeter boven de stenen of (later) betonnen voet uitkomt. Het gewicht van de paal is 372 kg.

Tegelijk zijn de grenspalen unieke monumenten omdat deze nergens anders ter wereld van (Waal) gietijzer zijn gemaakt.

Op de paal zijn de volgende details te zien: het jaartal van plaatsing (meest 1843), het volgnummer, de Vlaamse Leeuw en de Hollandse Leeuw met zwaard en bundel pijlen.

De totale lengte van de grens bedraagt 458 kilometer, waarvan 117 kilometer in Zeeuws-Vlaanderen.

De huidige Belgisch-Nederlandse grens werd in de 19e eeuw vastgelegd. Tegen het einde van de Franse tijd, circa 1813 vond met name Engeland dat er een krachtige Nederlandse Staat moest komen, als tegenwicht tegen Frankrijk. Hiervoor zouden de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden verenigd moeten worden onder één staatshoofd.

De grenspaal geplaatst in 1869 in het Zwin spoelde om bij stormen in 1952, 1954, 1969 en 1990. Na de laatste storm in 1995 was men het beu en heeft men de grenspaal geplaatst boven op de internationale dijk aan Nederlandse zijde.

De allereerste GP369 bleek in 1947 te zijn verdwenen. Er wordt een nieuwe GP gegoten en op een stevig fundament geplaatst. Daarna begint voor de paal een ware lijdensweg. GP369 is meerdere malen het slachtoffer van de eroderende werking van eb en vloed, stormen en de veranderende ligging van de Zwinmond. Om de grenspaal te beschermen, wordt hij tot driemaal toe herplaatst (1952, 1954 en 1969) en dit telkens méér landinwaarts, behalve dan in 1952. In 1990 valt de ongelukkige paal om. Men beslist om nog maar eens een nieuwe GP369 te laten gieten, groter en sterker dan de vorige.

De oude GP369 staat nu buiten bij het museum Sincfala in Knokke Heist, ditmaal wel groen geverfd zoals de andere oude grenspalen.

De nieuwe GP369 wordt in 1990 nog maar dieper landinwaarts herplaatst en dit op een nog zwaarder voetstuk, een 4 meter lange betonnen paal met een zwaar betonnen fundament. GP369 houdt het echter maar uit tot 1995. De geul heeft de paal zover uitgedabd dat hij dreigt om te vallen.

Daarna had men ingezien dat tegen natuurgeweld niets te beginnen is en heeft men beslist om de paal voorgoed te plaatsen boven op de Internationale Dijk aan Nederlandse zijde nabij Cadzand.